

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Departament Strategii Kultury i Mediów
Dyrektor
Karol Zgódka

Warszawa, 16 kwietnia 2026 r.

odpowiadając na *r., dotyczącą kolizji przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej: „RODO”) oraz ustawy – Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914; dalej: „Prawo prasowe”), pragnę uprzejmie podziękować za podjęcie się analizy istotnego tematu dla działalności dziennikarskiej i funkcjonowania społeczeństwa demokratycznego.*

Zgodnie z art. 13 *ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 870)*, po dokonaniu analizy przekazanej wiadomości elektronicznej i załączonego do niej dokumentu¹, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Jak wskazuje się w orzecznictwie sądów administracyjnych i doktrynie „pomiędzy prawem do ochrony danych osobowych a wolnością wypowiedzi i informacji istnieje nieuchronny konflikt”², lecz także „konieczność godzenia tych dwóch praw i wolności tak, aby umożliwić ich koegzystencję.”³ Zauważając ten „konflikt” wartości, unijny prawodawca w art. 85 RODO zawarł postanowienie, które umożliwia państwom członkowskim ukształtowania zasad koegzystencji tych prawa (w tym do przetwarzania danych osobowych dla potrzeb dziennikarskich). Przepis ten jednak nie stanowi podstawy do całkowitego wyłączenia możliwości stosowania RODO.⁴ Jak wskazuje się w orzecznictwie sądów administracyjnych „Prawodawca unijny wyszedł z założenia, że dziennikarz przy gromadzeniu i wykorzystywaniu danych osobowych powinien być zwolniony z niektórych wymogów

¹ Dokument pn. „Apel w sprawie usunięcia kolizji między prawem do bycia zapomnianym a wolnością słowa oraz prawem do informacji”.

² Wyrok NSA z 25.02.2025 r., III OSK 1549/23, Legalis nr 3187422.

³ D. Lubasz, Cyfrowe archiwa prasowe a RODO. Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 lutego 2023 r., III OSK 6781/21, OSP 2024, nr 4, s. 31.

⁴ Wskazówkę interpretacyjną do tego przepisu zawiera motyw 153 RODO. Zob.: M. Żmijewski [w:] Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz, red. D. Lubasz, Warszawa 2019, art. 2.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2376078.10895189.10271188

dotyczących ochrony danych, gdyż konieczność spełniania wymogów mogłaby istotnie ograniczać swobodę wykonywania zawodu i realizacji misji z tym związanej.”⁵

Korzystając z możliwości, jaką daje art. 85 RODO polski prawodawca w *ustawie o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r.* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781, z późn. zm.; dalej: „u.o.d.o.”), zawarł przepis art. 2 ust. 1 (tzw. „klauzulę prasową”). Przepis ten stanowi, że do działalności polegającej na redagowaniu, przygotowywaniu, tworzeniu lub publikowaniu materiałów prasowych w rozumieniu Prawa prasowego nie stosuje się przepisów art. 5-9, art. 11, art. 13-16, art. 18-22, art. 27, art. 28 ust. 2-10 oraz art. 30 RODO. W wyłączeniu tym nie znalazł się art. 17 RODO, który m.in. w ust. 3 lit. a zawiera regulację odnoszącą się do kolizji prawa do usunięcia danych („prawa do bycia zapomnianym”) z wolnością wypowiedzi i informacji.⁶ W art. 17 ust. 3 lit. a RODO prawodawca unijny wyłącza stosowanie regulacji prawa do bycia zapomnianym, lecz jedynie w zakresie „niezbędnym” do korzystania z prawa do wolności wypowiedzi i informacji. Nie powoduje to zatem całkowitego wyłączenia prawa do bycia zapomnianym w przypadku wystąpienia kolizji z wolnością wypowiedzi czy informacji.⁷

W załączonym dokumencie, pn. „Apel w sprawie usunięcia kolizji między prawem do bycia zapomnianym a wolnością słowa oraz prawem do informacji”, zawarto rekomendację wprowadzenia do art. 2 u.o.d.o. wyłączenia stosowania art. 17 RODO dla działalności prasowej, co ma zapewnić zachowanie równowagi między ochroną danych osobowych a wolnością wypowiedzi i informacji.

Odnosząc się do przedmiotowej rekomendacji należy zauważyć, że na zasadność stosowania przepisów RODO, dotyczących prawa do bycia zapomnianym, w działalności prasowej, wskazano w orzecznictwie polskich sądów administracyjnych. Podkreślono, że art. 17 RODO „stanowi spójny kompleks regulacji, dotyczących określonego zagadnienia materialnoprawnego - tu przesłankę możliwości skutecznego żądania usunięcia danych osobowych, także przetwarzanych uprzednio legalnie.”⁸ Zauważono także, że z jednej strony „przepis art. 17 ust. 1 RODO wzmacnia pozycję osoby względem prasy i uzupełnia słabo funkcjonującą instytucję sprostowania, o której mowa w rozdziale 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe, zapewniając obok lub w miejsce sprostowania (w zależności od preferencji żądającego) możliwość skorzystania z domagania się usunięcia nieścisłych lub nieprawdziwych danych osobowych (wiadomości) na swój temat.”⁹ Niemniej i w tym zakresie „konieczne jest [...] wzajemne wyważenie prawa do ochrony danych osobowych oraz prawa do wolności wypowiedzi i informacji.”¹⁰ Z drugiej bowiem strony nie w każdych okolicznościach dziennikarz (prasa) jest zobowiązany do usunięcia danych osobowych osoby, która wystąpi z takim żądaniem. „Otóż usunięcie takie będzie musiało nastąpić jedynie wtedy, gdy w ten czy inny sposób odpadną wszystkie powody, dla których zasadna była publikacja danej informacji, a będzie tak wówczas, gdy od początku wiadomość była nieprawdziwa.”¹¹

⁵ Wyrok WSA w Warszawie z 12.02.2020 r., II SA/Wa 2073/19, Legalis nr 2515006.

⁶ Zob. wyrok NSA z 07.09.2021 r., III OSK 2883/21, Legalis nr 2645190.

⁷ D. Lubasz, *Cyfrowe archiwa prasowe a RODO. Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 lutego 2023 r.*, III OSK 6781/21, OSP 2024, nr 4, s. 31.

⁸ Wyrok NSA z 07.09.2021 r., III OSK 2883/21, Legalis nr 2645190.

⁹ Wyrok WSA w Warszawie z 12.02.2020 r., II SA/Wa 2073/19, Legalis nr 2515006.

¹⁰ P. Litwiński (red.), *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz [w:] Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Wybrane przepisy sektorowe. Komentarz do art. 17, wyd. 2, 2025.*

¹¹ Wyrok WSA w Warszawie z 12.02.2020 r., II SA/Wa 2073/19, Legalis nr 2515006.

Konieczność dokonywania każdorazowej oceny indywidualnych aspektów danej sprawy w sytuacji kolizji prawa do poszanowania prywatności i prawa do wolności wypowiedzi wynika także z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE”), odnoszącego się do klauzuli prasowej, która była zawarta w art. 9 *dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych* (uchylonej RODO). Zgodnie ze stanowiskiem TSUE w sytuacji takiej kolizji tych praw należy wziąć pod uwagę „w szczególności wkład w debatę publiczną, popularność osoby, której dotyczy naruszenie, przedmiot publikacji, wcześniejsze zachowanie danej osoby, treść, formę oraz konsekwencje publikacji, sposób i okoliczności, w jakich informacje zostały uzyskane, jak również ich prawdziwość”¹², a także „uwzględnić leżącą w gestii administratora danych możliwość podjęcia środków pozwalających na złagodzenie zakresu ingerencji w prawo do prywatności.”¹³ Również zgodnie z art. 3a ust. 2 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych* (Dz.U. z 2016 r. poz. 922, z późn. zm.), który utracił moc zgodnie z art. 175 *ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r.* (Dz.U. z 2018 r. poz. 1000), ustawy tej w znacznej części nie stosowało się do prasowej działalności dziennikarskiej, chyba że wolność wyrażania swoich poglądów i rozpowszechniania informacji istotnie naruszała prawa i wolności osoby, której dane dotyczą.¹⁴

Z powyższego zdaje się wynikać, że dokonanie modyfikacji prawa polskiego, poprzez wprowadzenie do art. 2 u.o.d.o. wyłączenia stosowania art. 17 RODO dla działalności prasowej, w konkretnych okolicznościach stanu faktycznego (oraz poza zakresem „niezbędności”) może uniemożliwić pogodzenie prawa do ochrony danych osobowych z wolnością i wypowiedzi.

Z wyrazami szacunku

Karol Zgódka

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego

¹² Wyrok TSUE z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie C-345/17 *Sergejs Buivids*, pkt 66.

¹³ Wyrok TSUE z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie C-345/17 *Sergejs Buivids*, pkt 66.

¹⁴ Wyrok WSA w Warszawie z 12.02.2020 r., II SA/Wa 2073/19, *Legalis* nr 2515006.